

زندگی آزاد است

تینا معصومی
TINA MASOUMI

علی زارع قنات نوی
ALI ZAREGHANATNOWI

Femme, mer liberté et un projet d'exposition et d'édition
porté par l'atelier des artistes exil

Photographie : Tina Masoumi
Poésie : Ali Zare Ghanatnowi
Traduction : Frank Merger
Design : Kent Robinson

Marseille, 2025

Dans le cadre de la 8e édition de Lecture par Nature, un événement culturel
de la Métropole Aix-Marseille Provence et du Conseil départemental des
Bouches-du-Rhône exclusivement dédié aux médiathèques, coordonné par l'Agence
régionale du livre Provence-Alpes-Côte d'Azur.

زن، دریا، آزادی Dans la ville natale de la
photographe iranienne Tina
Masoumi, la mer était une présence captivante
mais insaisissable. En tant que femme, les lois
imposées par le gouvernement lui interdisaient
le simple plaisir de nager librement. La vaste mer
Caspienne qui s'étendait devant elle était à la fois
invitante et emprisonnante, un rappel constant
des limites imposées à son genre sous une
dictature religieuse. Ici, en Méditerranée, la mer
embrasse tout le monde de la même manière,
et la chaleur du soleil sur sa peau symbolise un
nouveau sentiment de liberté.

Ali Zareghanatnowi, poète et réalisateur iranien,
s'inspire des photographies de Tina Masoumi pour
créer un recueil de 12 poèmes. À travers des vers
puissants et évocateurs, il explore la frustration,
la résilience et la quête incessante de liberté au
sein d'une société où les frontières physiques
et culturelles entravent l'expression de soi. En
dépeignant cette réalité, ses poèmes cherchent à
donner une voix à celles et ceux muselés par
les vagues de l'injustice, tout en offrant une lueur
d'espoir pour un avenir où les eaux de la liberté
coulent sans entrave.

می رقصند در باد بالهای شکسته‌ای پرواز

چادرها

در باد می رقصند

مثل بالهای شکسته ای

در سودای پرواز.

دریا، این آینه ی بی انتها

لالایی غمگیمش را می خواند

برای آنها که هر روز با خورشید آمده

و با ماه می روند

Les tchadors
dansent dans le vent
telles des ailes brisées
dans le désir de l'envol

la mer, miroir infini
chante sa berceuse triste
pour ceux qui chaque jour avec le soleil arrivent
et partent avec la lune

هر غروب پیکرهایی خسته
بر سکوی سنگی بندر نشسته‌اند
تا نگاهشان به افق گره بخورد
جایی که آسمان و دریا
همدیگر را تنگ در آغوش می‌گیرند

آسمان و دریا Le ciel et la mer

آغوش می‌گیرند
s'étreignent

À chaque coucher du soleil des silhouettes lasses
s'asseyent dans le port sur un banc de pierre
et leur regard se noue à l'horizon
à l'horizon où le ciel et la mer
étroitement s'étreignent

زمان در آغوش ات آرام گرفته
چون مرواریدی در صدف
میترسم این لحظه دود شود
چون آخرین سیگار
سیگاریت

سیگار

سیگار
سیگار سیگار

سیگار

سیگار
سیگار

سیگار

سیگار

سیگاریت
سیگار سیگار

سیگار
Perle dans une coquille
le temps se repose dans tes bras
je tremble que cet instant parte en fumée
comme une dernière cigarette

چگونه جان‌های آواره را می‌پذیری؟

مدیترانه

چگونه جان‌های آواره را می‌پذیری؟
و میسترال را با سرودی غمگین روانه‌ی مarseسی میکنی؟
وقتی که چشم‌هایی خیره‌ی تو هستند
کودکی خواب‌خانه می‌بیند
و مادری اشک‌های شورش را به جانت می‌سپارد

Méditerranée
tu accueilles les êtres en exil
tu fais souffler de ta complainte le mistral sur Marseille
sans te quitter des yeux
un enfant dans ses songes voit sa maison
et une mère confie ses larmes amères à ton onde

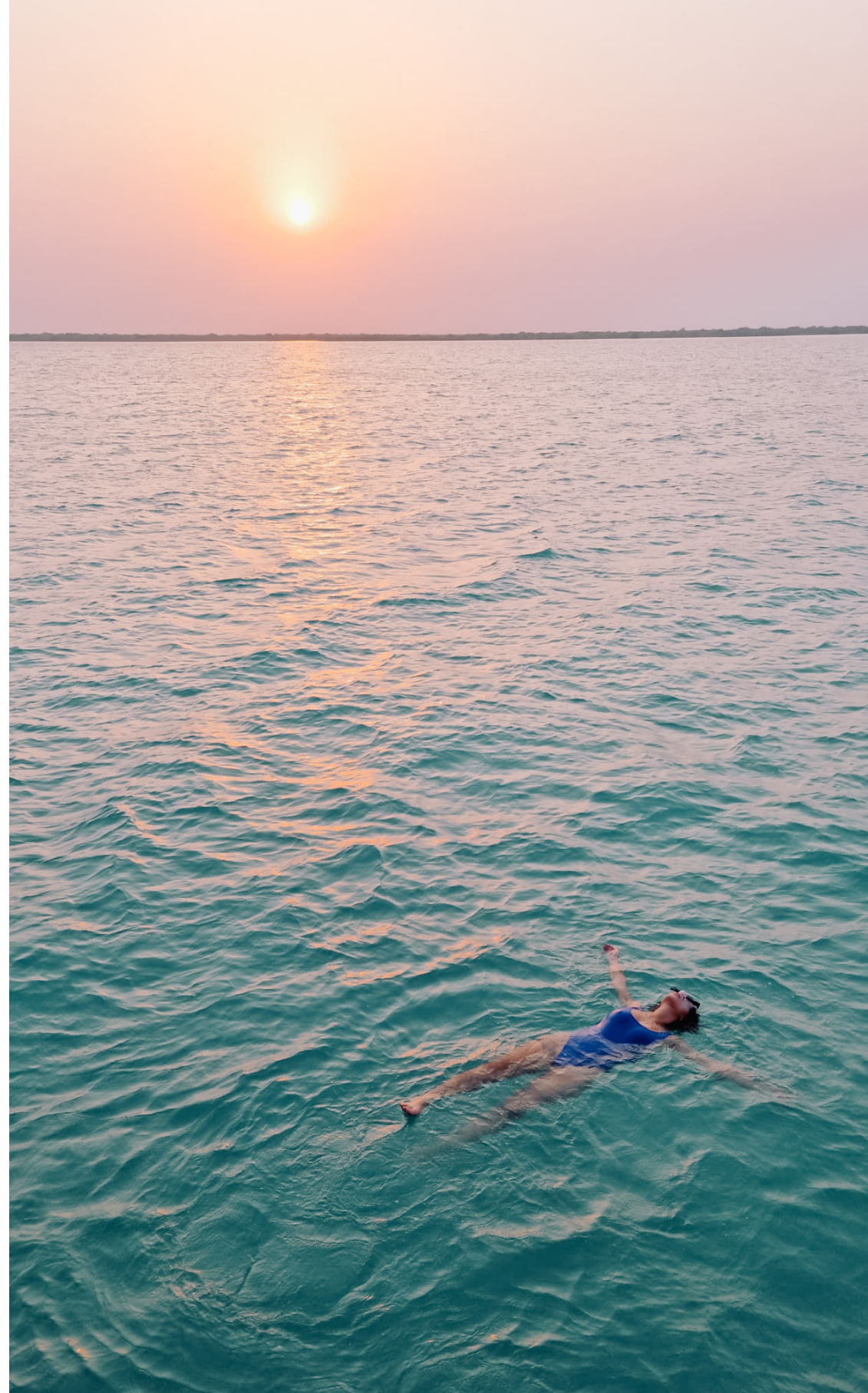
رویاهایم در آبهای غرق می‌شوند
غروب در موج‌ها
و سپیده دمان در آسمان

من در این خلوت سنگین
گم می‌شوم
مثل سایه ای که در تاریکی حل می‌شود
بی صدا، بی نشان.
آن دورها اما
زندگی در قاب تصویری می‌رقصد
خنده‌ها در هوا معلق اند
و شادی
از جانی به جانی دیگر بوسه می‌زند.

Mes rêves se noient dans tes eaux
le coucher du soleil, dans tes vagues
l'aube impétueuse, dans ton ciel

dans ce lieu triste et solitaire
je me perds
ombre qui s'efface dans la nuit
sans un geste sans un bruit

mais ces temps-ci
dans le tableau la vie danse
dans la météo incertaine il y a des rires
et deux êtres qui s'étreignent

Toi
tu fixes la mer
moi, toi
et la barque cachera à tous notre secret

تو
به دریا خیره‌ای
من، به تو
و قایق راز ما را از همه پنهان خواهد کرد

چون کودکی به آغوشت پرواز می‌کنم
و تو زلال‌ترین ، که مرا تعمید می‌دهی
حالا، برای شنیدن قصه‌هایت آماده‌ام
مدیترانه، ای مادر من.

Comme un enfant je m'élance dans tes bras
et toi limpide entre toutes, tu me baptises
je suis prêt maintenant à écouter tes histoires
ô Méditerranée, ma mère

اينك كودك
دریای بزرگ را به بازی گرفته.
سایش موجی های لرزان
بر پاهایی کوچک ولی استوار.

چون کودکی به آغوش پرواز می کنم
چون کودکی به آغوش پرواز می کنم

Un enfant
attire la vaste mer dans ses jeux
des vagues frissonnantes caressent
ses pieds, petits mais puissants

پایی می‌رود
تنی آرام می‌گیرد
دریا تمام صدایش را به حنجره‌ی باد کولی می‌ریزد
برای روز وداع

Un pas qui s'éloigne
un corps qui reste au repos
la mer verse son chant dans la gorge du vent
un jour d'adieux

بدن‌ها آمیخته با نور
و دریا
در حسرت لمس،
چشمانش را آرام می‌بندد

آسمان اما میرقص روی موجها
لرزان.

Corps mêlés de lumière
la mer
dans son désir de toucher
ferme doucement les yeux

Le ciel danse sur les vagues
frissonnantes

دست‌هایت را بالا برده‌ای،
به دریا سلام می‌دهی
یا خداحافظی میکنی؟

Tu lèves les mains
pour saluer la mer
ou lui dire au revoir?

سلام می‌دهی خداحافظی می‌کنی؟

دریا دلی دارد
که عاشقت کند،
هر ساعت رختی تازه برتنت،

با طنازی موج‌های ریزش
پاهایت را نوازش
و چنان اغوایت می‌کند
که ساعت‌ها به ثانیه‌ای می‌گذرند

جان دارد دریا
پیراهنش را باز می‌کند و در آغوشش
تمامت را لمس میکند
تنگ تر از من بغلت کند
میرقصانت با موج‌های بلندش

چه زیباست بوسه بر موهای پریشان‌ات در آب

la mer a un cœur
qui bat pour toi
elle pare et pare ton corps d'habits nouveaux

ses vaguelettes amoureuses
caressent tes pieds
ce délice
te fait oublier le temps

la mer est vivante
elle ouvre sa chemise
et enlace tout ton être
plus fort que moi-même
pour te faire danser dans ses hautes vagues

qu'il est beau le baiser sur tes cheveux épars dans l'eau

FEMME
MER
LIBERTÉ

